

NYHEDSBREV

Tema: FATTIGDOM

Medierne og politikerne diskuterer på livet løs, men for to professorer er der ingen tvivl.

Læs mere side 4

Hvor går grænsen for fattigdom i Danmark?

Læs mere side 6

Vi har mødt to kon-tanthjælpsmodtagere med svære økonomiske udfordringer.

Læs mere side 8 og 10

DSR MENER

Vi har i dette nyhedsbrev valgt at sætte fokus på fattigdom i Danmark, fordi vi har været overraskede over, hvor usaglig og unuanceret den seneste tids debat omkring fattigdom i Danmark har været.

I stedet for at diskutere hvordan det er at leve på et eksistensminimum, og hvilke konsekvenser der følger med, har det udviklet sig til en diskussion om, hvorvidt det kan betale sig at arbejde i Danmark. Vi mener, debatten har båret præg af en manglende forståelse og en manglende respekt for de mennesker, vi hver dag oplever, kæmper for at opretholde en anstændig tilværelse. Der er mange arbejdende danskere, der har følt sig forurettede over, at en kontanthjælpsmodtager kan få lige så meget udbetalt om måneden som en lavtlønnet. Dette afspejler dog langt fra den virkelighed, vi oplever i vores arbejde, og det er efter vores mening heller ikke det, de brugte eksempler, der har været i medierne, har vist.

De eksempler, der har været fremme i medierne, har vist, at vi i Danmark har et samfund, der sikrer, at børn så vidt muligt har lige vilkår uanset deres forældres situation. Dette, mener vi, er positivt. Det berømte beløb på 15.700 kroner, som den enlige mor, Carina, fik udbetalt om måneden, er jo ikke et udtryk for, at kontanthjælpen er høj. Det er et udtryk for, at hun på grund af den lave ydelse har mulighed for at søge tilskud, hvis formål er at sikre hendes børn en anstændig levevis. Er du enig og på kontanthjælp, og måske endda også har forsørgerpligt eller er ung under 25 på kontanthjælp, er der tale om en helt anden situation, og her kan man reelt tale om, at det er svært at få pengene til at række.

Måske blev debatten i første omgang afsporet, fordi den blev omtalt som "fattigdomsdebat". For mange er fattigdom ensbetydende med sultende børn i Afrika og huse i form af et blikskur. Med andre ord forbinder mange det at være fattig med, at ens overlevelse er truet. Vi vil vove at påstå, at det er muligt at overleve på en kontanthjælp i Danmark. Om det er muligt, ikke blot at overleve, men også at leve og føre en anstændig tilværelse, mener vi derimod, er til diskussion.

Som vi vil vise i nyhedsbrevet, er det at leve på en kontanthjælp forbundet med en masse afsavn. En masse afsavn, der gør, at livet for mange har få glæder. Afsavn, som vi vil påstå, i længden kan gøre selv den mest ressourcestærke resourcesvag. Afsavn, der kun er med til at marginalisere socialt udsatte borgere yderligere.

Katharina Jespersen

Leder af Innovationsafdelingen

Tak til alle vores bidragsydere:

BIKUBENFONDEN

AARHUS
A. Hertzums Vej
8000 Aarhus C
Tlf: 70 22 93 30

BORNHOLM
Store Torv 1
3700 Rønne
bornholm@socialeretshjaelp.dk

KØBENHAVN
Bragesgade 10, 2
2200 København N
Tlf: 35 81 82 10

www.socialeretshjaelp.dk
www.gaeldskompagniet.dk

Find os på
facebook.com/retshjaelp

DSR Nyhedsbrevs redaktion:

Lone Munkeskov Hansen
Journalist

Jacob Vestervig
Journalist

Mikkel Hesselbæk Andreasen
Politisk konsulent, DSR

Iben Sand Olesen
Politisk konsulent, DSR

Layout:
Trine M. Grentzmann
Grafiker
Jacob Vestervig
Journalist

TEMA | FATTIGDOM

04 Jo, der er fattigdom i Danmark

For to professorer er konklusionen klar

06 Hvor går grænsen?

I Danmark findes ikke en officiel fattigdomsgrænse

08 Ali følte sig fastlåst

Interview med en kontanthjælpsmodtager

10 ...Endnu en mur

Interview med en kontanthjælpsmodtager

11 Er studerende fattige?

Vi sammenligner budgetter

ANDET

12 "En fandenivoldsk organisation"

Interview med Olav Balisager

14 Kort nyt

...Og alt det andet

Der har været højtlydt debat om, hvorvidt der findes fattigdom i Danmark. For to professorer er konklusionen dog klar.

Siden, folketingspolitiker Joachim B. Olsen (LA) i oktober sidste år var ved at få julehjælpen galt i halsen, er der blevet sagt og skrevet meget om fattigdom i de danske medier, og der har været delte meninger om, hvorvidt der overhovedet findes fattigdom i vores lille land.

Nogle synes, det er en hån mod sultende tredjeverdensborgere at tale om fattigdom i et af verdens mest velstående lande, mens andre står fast på, at der er en række borgere i Danmark, der har så få midler, at de reelt kan betragtes som fattige.

Nyhedsbrevet har taget kontakt til to professorer, der inden for hver sit fag er i berøring med fattigdomsbegrebet.

Jørgen Elm Larsen, professor ved Sociologisk Institut i København, har i en årrække beskæftiget sig med forholdene for de svageste grupper i den danske befolkning. Han er ikke i tvivl om, at der er fattigdom i Danmark og peger på, at det blandt andet skyldes de laveste overførselsindkomster.

”En stor del af de familier, der lever på de laveste sociale ydelser, lider afsavn i et sådant omfang, at man godt kan tale om fattigdom,” siger han.

Og selvom de laveste ydelser blev af-skaffet ved årsskiftet, findes der ifølge Jørgen Elm Larsen fortsat fattige blandt de borgere, der modtager det normale kontanthjælpsbeløb.

"Mange af dem, som er på almindelig kontanthjælp lider en række store afsavn," siger Jørgen Elm.

Står ikke alene

Peder Pedersen er professor i national-økonomi ved Aarhus Universitet og har beskæftiget sig med fattigdom både gennem sin stilling ved universitet og gennem sin tilknytning til SFI. Da vi spørger ham, om det ikke er problematisk at tale om fattigdom i et land som Danmark, svarer han:

"Jeg synes ikke, det er svært at forlige sig med, at det der gør, at man oplever sig selv som fattig, er noget man definerer ud fra et fikspunkt i det samfund, man lever i. Men jeg er fuldstændig bekendt med, at der er nogle, der har svært ved, at ordet fattigdom bliver brugt. Ikke desto mindre så bruges det altså i stort omfang, også i mere faglige fora," fortæller han.

De to professorer er sikre på, de ikke står alene med deres overbevisning, om at der findes fattigdom i Danmark.

"Jeg mindes ikke at være stødt på forskere, der har hævdet, at det ikke findes i Danmark," siger Jørgen Elm, men pointerer, at der dog kan være forskellige holdninger til, hvordan fattigdom opgøres.

Peder Pedersen henviser til, at både De økonomiske vismænd og Arbejderbevægelsens Erhvervsråd bruger fattigdomsbegrebet på danske forhold.

Jørgen Elm hæfter sig desuden ved, at også de fleste danskere mener, at der findes fattigdom i Danmark.

”Vi har spurgt befolkningen, hvad de mener, der er nødvendigt for ikke at leve i fattigdom. Vi har opstillet 19 forskellige indikatorer, og ved langt hovedparten af indikatorerne mener over 60 procent – i nogle tilfælde op til 100 procent - at disse afsavn bør man ikke lide i Danmark, hvis man skal leve et almindeligt, minimalt acceptabelt liv,” forklarer han.

Det sidste ord er sandsynligvis ikke sagt i debatten. Eksperterne er imidlertid ikke i tvivl: Der findes fattigdom i Danmark.

Hvor går grænsen?

I Danmark findes ikke en officiel fattigdomsgrænse. En af de mest omdiskuterede problemstillinger i fattigdomsforskningen er, hvordan man præcist kan og bør fastlægge en sådan grænse, der angiver en minimumslevestandard.

Af Mikkel Hesselbæk Andreasen

Forståelsen af, hvad fattigdom er, forandrer sig over tid, og fattigdom har også forskellig betydning afhængig af, hvor i verden, vi befinder os.

Fattigdom i dagens Danmark kan ikke sammenlignes med forholdene for de fattige i ulandene eller forholdene for de fattige i Danmark for 100 år siden. Det er derfor den relative form for fattigdom, der er relevant i nutidens danske samfund frem for en absolut grænse, der fortæller, om man er i stand til at overleve i et samfund.

Den relative fattigdom kan ifølge den britiske sociolog Peter Townsend defineres således:

”Individer, familier og grupper i befolkningen kan siges at leve i fattigdom, når de mangler ressourcer til at opnå den kost, deltage i de aktiviteter og have de levkår og behageligheder, som er normale eller i det mindste vidt anerkendte i det samfund, som de hører til. Deres ressourcer er så langt under gennemsnittet for individer og familier, at de udelukkes fra almindelige livsmønstre, vaner og aktiviteter.”

Der findes dog hverken nationalt eller internationalt nogen alment accepteret definition af fattigdom i rige samfund, og det er svært at forestille sig, at en sådan enighed kan opnås, idet definitionen nødvendigvis afspejler værdier og normer i det pågældende land.

Der er overordnet tre metoder til at fastlægge en relativ fattigdomsgrænse: Indkomstmetoden, budgetmetoden og afsavnsmetoden. De repræsenterer to forskellige måder at tilgå fattigdomsopgørelse – enten kan fattigdom måles i form af input (indkomst) eller output (levkår/afsavn).

Indkomstmetoden

Indkomstmetoden er en fattigdomsopgørelse, som er baseret på borgernes indkomster. Her afgrænses fattige som

personer og familier med en disponibel indkomst under 50 procent eller 60 procent af medianindkomsten. Medianindkomsten er indkomsten for den person, der befinder sig i midten af den samlede indkomstfordeling.

Fordelen ved indkomstmetoden er, at det er muligt at sammenligne omfanget af fattigdomsproblemet over tid og mellem lande. Indkomstmetoden er blevet kritiseret for i højere grad at belyse ulighed og lighed i samfundet end at belyse fattigdom. Danske undersøgelser anvender traditionelt 50 procent-grænsen. Det gælder eksempelvis Det Økonomiske Råd og Arbejderbevægelsens Erhvervsråd.

Budgetmetoden

Budgetmetoden går ud på at sammensætte en indkøbskurv af nødvendige madvarer med henblik på at opgøre, hvad det koster at leve i et samfund. Metoden anvendes i USA og ligger også til grund for udarbejdelsen af de skandinaviske landes Standardbudgetter, som omfatter et rimeligt, almindeligt forbrug. I Norge og Sverige benyttes disse budgetter i stort omfang, mens man i Danmark ikke har udarbejdet et standardbudget siden 2001, hvor Forbrugerstyrelsen udarbejdede et budget for et rimeligt og almindeligt forbrug. Et standardbudget indeholder ikke alene udgifter til mad og drikke, men også udgifter til tøj, personlig hygiejne, transport, fritidsinteresser og dagligvarer.

Et budget, der angiver et acceptabelt levestandardniveau, vil være et forbrug, som afspejler et nødvendigt og beskedent forbrug i forhold til en aktiv deltagelse i samfundet, og som er bredt accepteret i befolkningen. Der er tale om et forbrug, som på den ene side giver grundlag for at kunne leve et sundt liv og kunne deltage aktivt og socialt i familie- og samfundsmæssige sammenhænge.

På den anden side afspejler forbruget ikke nogen form for luksus, men derimod en beskedent levestandard, som alligevel er nødvendig for at kunne opretholde et hverdagsliv med aktiv og social deltagelse. Det er nødvendigt, at et sådant forbrug ikke fører til et »dårligt« liv med hensyn til helbred eller social isolation, men netop kan omfatte forbrugsudgifter til socialt samvær, sund mad og aktiv deltagelse. Der er tale om den nødvendige forsørgelse af sig selv og sine på et beskedent niveau, hvor det er muligt at »mestre« livet på godt og ondt. Har man ikke råd til dette acceptable budget, kan man betragtes som fattig.

Fordelen ved budgetmetoden er, at man tager stilling til, hvor grænsen for fattigdom skal gå og siger, hvad man synes er uacceptabelt i et velfærdssamfund. Men af samme grund giver det politiske vanskeligheder, når dette budget skal fastlægges.

Afsavnsmetoden

Ved afsavn forstås, at enkelte personer eller familier ikke har økonomisk mulighed for at købe varer eller deltage i aktiviteter, som der i befolkningen er bred enighed om, at alle skal have mulighed for. Det gælder eksempelvis økonomiske ressourcer til at ”kunne invitere gæster hjem”, ”give gaver til fødselsdag”, ”købe nødvendig medicin” eller ”gå til tandlæge”.

Undersøgelser viser, at det er relativt få danskere, som lider af afsavn. Af alle danske personer og familier har 77 procent således ingen afsavn. Derimod er der seks procent, som har mindst fire afsavn begrundet i deres dårlige økonomi.

Fordelen ved afsavnsmetoden er, at den er god til at belyse de konsekvenser, som fattigdom afføder. Metoden kritiseres dog for at være for upræcis til at angive

MINIMUMSBUDGETTET OG ALT DET DER IKKE ER RÅD TIL

Vi har sammensat et budget, som kun indeholder de allermest nødvendige udgifter, der skal til for at overleve i Danmark. Det er et budget, som er virkelighed for mange danskere på overførselsindkomster. Dermed lider de en lang række afsavn fra goder, som de fleste tager for givet.

FASTE UDGIFTER	
Husleje inkl. el, varme, vand	*kr. 4.700
Telefon	**kr. 100
Licens	*kr. 83
Transport	kr. 310
I alt	kr. 5.293
RÅDIGHEDSBELØB DER DÆKKER	
Mad og drikke	kr. 1.442
Personlig hygiejne og medicin	kr. 625
Tøj og sko	kr. 277
Dagligvarer	kr. 209
I alt	kr. 2.553
SAMLET	
	kr. 7.846

Tallene vi har brugt er fra CASA's budgetudgifter for et acceptabelt levestandardniveau for en enlig uden forsørgerpligt i 2001. Vi har omregnet til 2010-priser, som er det senest mulige.
* Fra Københavns Kommunes fattigdomsundersøgelse.
** Et af de billigste mobiltilbud, vi har kunnet finde ved en internetsøgning.

Budgettet indeholder kun de allermest nødvendige udgifter

Unge under 25 år på kontanthjælp har langt færre penge at gøre godt med end minimus budgettet, og mange enlige personer uden forsørgerpligt, der er på kontanthjælp, får ikke meget mere udbetalt. Dermed er der altså en stor gruppe danskere, der lider en lang række afsavn, og som aldrig har penge til at købe andet end det allermest nødvendige. I vores budget har vi endda i enkelte tilfælde opgivet udgifter, der er lavere end udgifter, som andre fattigdomsopgørelser angiver. Desuden har vi helt undladt at medtage udgifter, som tages med i andre opgørelser.

Rådighedsbeløbet

De offentlige myndigheder har sat en standard for, hvor mange midler man bør have til rådighed, når de faste udgifter er betalt. Dermed har myndighederne taget stilling til, hvor mange penge man skal have til rådighed for at opretholde et acceptabelt levestandardniveau. Alle personer har ret til et rådighedsbeløb på 5.650 kroner, efter deres faste udgifter er betalt.

Mange af de afsavn, som er en konsekvens af vores ovenstående minimumsbudget, vil man have råd til, hvis man har det rådighedsbeløb, som de offentlige myndigheder selv angiver. Dette tydeliggør blot, at personer, der lever

Og så har man ikke råd til at:

- afbetale gæld
- gå til tandlæge
- være medlem af en fagforening
- tegne forsikringer
- tage på ferie
- ryge
- drikke alkohol
- holde kæledyr
- købe gaver og deltage i fødselsdage
- dyrke fritidsaktiviteter
- spare op til uforudsete udgifter
- købe varige forbrugsgoder som tv og cykel
- have en bil
- gå i biografen og lignende fornøjelser

Desuden er det sværere at opretholde en sund levestil. Det kræver meget planlægning og stor viljestyrke at foretage sunde og varierede fødevarerindkøb for så få penge, og det er begrænset, hvilke motionsformer man kan dyrke, da der hverken er råd til at gå til sportsaktiviteter som fodbold eller fitnesscenter.

på de lave sociale ydelser og dermed i mange tilfælde vores minimumsbudget, ikke har et anstændigt levestandardniveau – heller ikke ifølge de offentlige myndigheder.

SKAT accepterer følgende som faste udgifter:
Husleje, el, vand, varme, børneudgifter, medicin og fagforening.
Rådighedsbeløb, der efter de faste udgifter ikke må gøres indhold i: kr. 5.650,-

Ali følte sig fastlåst

2.500 kroner om måneden. Så meget havde Ali ind til for nylig at leve for om måneden. Han følte sig fanget i en umulig situation – uden chance for at finde nyt arbejde.

Af Lone Munkeskov Hansen

Ali blev løsladt i 2008 efter at have siddet i fængsel nærmest hele sit voksenliv. På det tidspunkt tog han af hensyn til sine tre børn en beslutning om, at det skulle være slut med stoffer og kriminalitet.

Beslutningen blev en brat opvågning. De første halvandet år havde han svært ved at begå sig i samfundet. Men det værste var økonomien.

"Jeg havde 2.500 kroner, når alle mine faste udgifter var betalt. Og der var ikke råd til noget, hverken til mig eller børnene. Hvis jeg ikke havde haft en god familie, som gav mig penge, var det aldrig gået," fortæller Ali.

Den dårlige økonomi gjorde, at Ali følte sig fuldstændig låst fast. Rudekuverterne væltede ind gennem brevsprækken, og han følte ikke, han kunne komme ud af den situation, medmindre han begik ny krimi-

nalitet. Men det ville han ikke.

"Mine børn betyder alt for mig. Havde det ikke været for dem, var jeg sikkert fortsat med det liv, som jeg levede før med stoffer og kriminalitet."

Med ar på sjælen

Ali lider i dag af svær angst, som gør, at han ikke kan færdes blandt mange mennesker uden at føle stærk uro inde i med svedeture og hjertebanken.

"Mangeårig isolation og brug af hårde stoffer har gjort, at jeg har de vanskeligheder, som jeg har i dag. Jeg føler ikke, at jeg har haft chancen for at komme tilbage til et normalt liv," fortæller han.

For fire måneder siden besluttede kommunen, at der ikke længere skulle trækkes børnebidrag fra Alis kontanthjælp, hvilket betød, at han fik 2.000 kroner mere om måneden.

"Jeg blev helt vildt glad. Det betød, at jeg fik noget luft og ikke mindst overskud til at tage mig af resten af mit liv."

I dag afventer Ali en afklaring på, om han er berettiget til førtidspension. Det håber han. For så kan der komme ro på hele hans situation.

"Ali" er et opdigtet navn, da kilden ønsker at være anonym af hensyn til sin familie. Redaktionen er bekendt med "Alis" rigtige navn.

ALIS MÅNEDLIGE BUDGET IND TIL EFTERÅRET 2011

Nettoindtægt	kr. 10.251,-
Husleje	kr. 5.142,-
Bidragsforpligtelse	kr. 2.386,-
Resterende rådighedsbeløb (Til bl.a. telefon, licens, transport, mad, medicin, tøj og dagligvarer)	kr. 2.723,-

Gratis rådgivning og foredrag

Har du ikke råd til at betale din husleje eller din varmeregning og er i risiko for at blive sat ud af din lejlighed, så kom og hør om dine muligheder og rettigheder på Nørrebro Medborgercenter og Bibliotek.

Du kan møde os på biblioteket hver mandag mellem 15.00 og 17.00

- Hvis du har brug for gratis juridisk rådgivning
- Eller vil høre et af vores foredrag, der afholdes den anden mandag i måneden – se emnet for foredragene på vore hjemmeside eller på Nørrebro bibliotek.

Rådgivning og foredrag er gratis
Sted: Nørrebro Medborgercenter og Bibliotek, Bragesgade 8A – 2200 København N.

Tak til:
Nørrebro Bibliotek
og Bikubenfonden

2020
KULTUR
Nørrebro Bibliotek og
Medborgercenter

BIKUBENFONDEN

...Endnu en mur

Peter modtager kontanthjælp som ung under 25 år. Han blev løsladt for et år siden og har mødt den ene mur efter den anden derefter. En af dem er en uoverskuelig økonomisk situation.

Af Lone Munkeskov Hansen

”Regningerne hober sig op lige for tiden. Jeg betaler af på min gæld, som er på cirka 200.000 kroner for sagsomkostninger og til private kreditorer. Men min økonomi føles bare uoverskuelig. Som at ramme en mur,” fortæller 24-årige Peter.

Han har cirka 1.500 kroner tilbage om måneden, når alle udgifter er betalt. Det betyder, at der ikke råd til fornøjelser af nogen art, og den økonomiske situation er deprimerende og håbløs, fortæller han. Uden lån fra sine forældre, havde han ikke haft råd til basale ting som mad og tøj.

”Hvis jeg ikke havde haft en stærk vilje til at komme videre, var jeg røget tilbage i kriminalitet efter løsladelsen. På grund af økonomien,” lyder det fra Peter.

I en årrække, før Peter fik en dom, bestod hans liv af stofmisbrug og kriminalitet. Livsførelsen førte til, at han blev idømt

halvandet års fængsel blandt andet på grund af våbenbesiddelse. Han blev løsladt i starten af 2011 og kom ud til en tilværelse på kontanthjælp. Og en tilværelse uden kørekort.

”Kortet røg, fordi jeg blev taget med stoffer i blodet,” forklarer han.

Peter besluttede sig ved løsladelsen til at ville leve et anderledes liv. Han havde fået en kæreste, som han var glad for, han var stoffri, og ønsket om et arbejde var stort. Men så nemt skulle det ikke gå.

”Jeg har søgt arbejde som en gal. Men hver gang får jeg afslag på grund af min straffeattest. Jeg kæmper med en enorm gæld, og når tingene går galt, får jeg bare lyst til at søge tilbage til min tidligere tilværelse,” forklarer han.

Derfor modtager Peter stadig kontanthjælp, men tingene lysner dog lidt, da han kan komme i virksomhedspraktik hos ISS,

som gerne vil ansætte ham på trods af straffeattesten. Det kræver bare det kørekort, som Peter mistede i sin kriminelle periode. Han har søgt om at få kortet tilbage før tid, men han tvivler på, det er realistisk.

”Hvis arbejdet hos ISS ikke bliver til noget, så ved jeg helt ærligt ikke, hvordan jeg skal finde vejen ud min nuværende økonomiske situation,” slutter Peter.

”Peter” er et opdigtet navn, da kilden ønsker at være anonym af hensyn til sin familie. Redaktionen er bekendt med ”Peters” rigtige navn.

PETERS MÅNEDLIGE BUDGET	
Nettoindtægt	kr. 5.367,-
Husleje	kr. 2.510,-
Resterende rådighedsbeløb (Til bl.a. telefon, licens, transport, mad, medicin, tøj og dagligvarer)	kr. 2.857,-

24-ÅRIGE MED VIDT FORSKELLIGE FORUDSÆTNINGER

EN SAMMENLIGNING AF DEN STUDERENDE OG KONTANTHJÆLPSMODTAGEREN

Her er begrundelse for, at det ikke giver mening at medtage studerende i fattigdomsopgørelserne, eller legitimere de lave ungedelser med at studerende også har få penge.

BUDGET FOR HHV. KONTANTHJÆLPSMODTAGER OG FORSKELLIGE STUDERENDE – CIRKA BELØB EFTER SKAT					
	24-årig på kontanthjælp	Gennemsnitlig dansk studerende**	24 årig medicin-studerende	24 årig erhvervs- og økonomi-studerende	24 årig lærer-studerende
Kontanthjælp*	kr. 5.320,-		X	X	X
Boligsikring	kr. 500,-		X	kr. 300	kr. 500
SU	X		kr. 4.300	kr. 4.300	kr. 4.300
SU-lån	X		kr. 2.700	X	kr. 2.700
Studiejob	X		kr. 1.000	kr. 2.500	kr. 2.200
Evt. tilskud fra forældre	X		X	X	kr. 500
I alt	kr. 5.820,-	kr. 8.200,-	kr. 8.000,-	kr. 7.100,-	kr. 10.200,-

*Der er taget udgangspunkt i beløbet for det gennemsnitlige personfradrag på 3.575.
** Ifølge Eurostudent

Læg dertil mulighed for studierabat, kollegiebolig og ikke mindst den psykiske faktor der er i udsigten til en mere indbringende tilværelse.

IFØLGE NORDEA:

75 % har job ved siden af studierne

31 % har en opsparing

30 % har studielån

26 % får støtte fra forældre

"En fandenivoldsk organisation"

I hvert nyhedsbrev møder vi en person fra DSR's repræsentantskab – denne gang Olav Balisager fra Grundfos.

Af Mikkel Hesselbæk Andreasen

"Der er et helt klart engagement, som rækker ud over profit-mageri og karrieremageri."

Sådan begrundet Olav Ballisager Grundfos' støtte til Den Sociale Retshjælp, da vi møder ham til en snak om Grundfos' sociale engagement, om at forholde sig til fattigdom og om at være en del af DSR's repræsentantskab.

Egentlig er det Niels Due Jensen, bestyrelsesformand i Grundfos, der sidder i repræsentantskabet hos Den Sociale Retshjælp. Men ofte er det Olav, der står for den praktiske repræsentation. Olav har været tilknyttet Grundfos siden 2007, hvor han blev ansat for at skrive en bog om koncernen. Efterfølgende er han blevet mere og mere involveret i det sociale ansvarlige arbejde og især administrationen af de eksterne midler.

Naturligt at give tilbage

Helt tilbage fra etableringen af Grundfos har den sociale opmærksomhed været en del af virksomheden.

"Jeg tror ikke engang, Poul Due Jensen (grundlægger af Grundfos, red.) selv var bevidst om det, hvis der ikke lige var nogen, der fortalte ham det."

Sådan ræsonnerer Olav Ballisager og uddyber med, at Grundfos' stifter voksede op på en fattiggård og var afhængig af hjælp fra lokalsamfundet. Denne hjælp har været helt naturlig for ham at give tilbage, og det at tage ansvar for samfundet har været en del af hans modning. I dag udmønter det sociale ansvar sig blandt andet i, at minimum tre procent af Grundfos' medarbejderstab er ansat på særlige vilkår. Det vil sige, at de på trods af nedsat arbejdsevne eller forskellige andre problemstillinger, kan få job i virksomheden. Derudover støtter Poul Due Jensens Fond humanitære formål.

Kronerne er ikke det vigtigste

Det er forskelligt, hvordan fonden vælger at støtte. Eksempelvis består støtten til Den Sociale Retshjælp af meget andet end økonomiske donationer:

"Beløbsmæssigt er det ikke en særlig stor donation. Jeg kan ikke engang huske om det er 100.000 eller 70.000 kroner eller et eller andet i den størrelse."

Olav Ballisager understreger til gengæld, at deltagelsen i repræsentantskabet og den løbende rådgivning er en vigtig del af støtten.

"Tid og faglig, udviklingsbetonet sparring, er det, der betyder noget for en organisation som jeres."

Tager samfundsansvar

Poul Due Jensens Fond får løbende mange forskellige ansøgninger, og det kan være svært at udvælge. Da valget faldt på Den Sociale Retshjælp, var det fordi, DSR forsøger at tage et samfundsansvar ifølge Olav Ballisager.

"Den Sociale Retshjælp udfolder sig i en tid, hvor man ellers gør meget ud af at forkrome sig selv. Det, vi bemærkede for en tre-fire år siden, var, at mens alle andre søgte at forgyldte sig selv eller flyde med den materielle mainstream, kiggede Den Sociale Retshjælp ud af sidespejlet og fandt ud af, at der faktisk var nogle, der ikke kunne følge med. Nogle, der blev hægtet af, mens kapitaliseringen skete," siger han.

Institutioner er ikke vejen frem

Om DSR's måde at arbejde på siger Olav Ballisager:

"DSR er sådan en fandenivoldsk, non-sense og hands on-agtig organisation. Det er vejen frem, når vi som samfund skal prøve at gøre noget ved de problemer, der opstår som følge af fattigdom. Jeg tror ikke, det kan klares gennem institutioner. Det er min personlige oplevelse. Altså, hvis man laver en institution og skriver "Institution til Social Velfærd" over døren, så tror jeg meget vel, det kan kikse. Mange af dem, man vil have i tale, vil for det første ikke komme. For det andet kommer man til at ramme ved siden af skiven, hvis man formaliserer det. Løsningen skal være befordret af en stemning eller en grundholdning. Altså noget som stikker dybere."

Vi er flyttet i nye lokaler

DSR-Aarhus er pr. 15. januar 2012 flyttet i nye lokaler på A. Hertzums Vej. Lokalerne er godt indrettet med både storrums- og cellekontorer, hvilket gør arbejdet med mange brugere lettere at håndtere.

Ligesom på Frederiks Allé er det nemt at komme hertil med både bil, cykel og offentlig transport.

DSR har fået vokseværk på medarbejderfronten, og det kræver større lokaler. Vi er derfor flyttet til A. Hertzums Vej til nyere, større og flere lokaler. Årsagen til vokseværket skal findes i vores projekters succes. Vi når ud til flere klienter, både i Gældskompaniet og hos DSR, og det kræver flere medarbejdere. Det bekræfter os i, at vi er på rette vej med vores arbejde, så det kan kun betragtes som en flytning, der er affødt af hårdt og godt arbejde. Ved at afhjælpe vores pladsproblemer, skulle dette gerne fordre et endnu bedre arbejdsmiljø.

Vi glæder os derfor ekstra meget til at byde de omkring 30 nye kollegaer velkommen i de nye lokaler.

Nyt fra DSR

Projekt Sagsomkostninger

I løbet af efteråret er vi blevet færdige med en delrapport i vores undersøgelsesprojekt om sagsomkostninger.

Rapporten omhandler sagsomkostningers utilsigtede konsekvenser for resocialisering efter endt afsoning. Projektet er udarbejdet af to frivillige ildsjæle, Maria Bisgaard og Marie Nybo, der begge studerer socialt arbejde ved Aalborg Universitet.

Rapporten er udarbejdet, da der i Danmark ikke nærmere er undersøgt, hvilke effekter sagsomkostninger har for samfundet og de borgere, der er dømt til at betale sagsomkostninger.

Sagsomkostninger er én af DSR's mærkesager, da vi i vores arbejde dagligt ser, hvilke hindringer det har for vores klienter. Rapporten konkluderer, at det er nødvendigt at genoverveje den nuværende ordning, og at logikken omkring et samfundsøkonomisk retfærdighedsprincip bortfalder, da de fleste ikke har mulighed for at tilbagebetale deres sagsomkostninger.

Ud fra et menneskeligt aspekt er ordningen med til at fastholde de berørte i en, i forvejen, vanskelig situation, hvilket medfører potentiel risiko for tilbagefald til kriminalitet.

Ny afdeling i Odense

Det er ikke bare i Aarhus, DSR har fået vokseværk. Til marts åbner vi en afdeling af DSR i Odense.

Idéen startede, da Juridisk Institut på Syddansk Universitet manglede et tilbud om erhvervserfaring til deres studerende, samtidig med at DSR udvidede antallet af rejseholdsbesøg på Fyn. Der er tre fængsler og én udslusningspension på Fyn, og DSR har samarbejdsaftaler med to af fængslerne og pensionen. Kontoret vil til dagligt blive ledet af Thomas Kolding og Annette Olesen. Thomas underviser på Handelsskolen i Odense, og Anette skriver sin ph.d. om sagsomkostninger på Juridisk Fakultet. Begge har en lang fortid hos DSR i Aarhus, og vi er glade for, de vil videreføre det gode arbejde i Odense.

I og med at kontoret åbner i Odense, giver dette os kapacitet til at nå ud til endnu flere fra vores målgruppe fra Projekt Fængselsrejseholdet – tidligere og nuværende fængselsindsatte.

DSR i felten

Efteråret 2011 har været et travlt år. Ikke nok med at antallet af klienter er steget, vores ekspertise er også blevet efterspurgt landet over.

Vi er blevet eftertragtet som undervisere i gældshåndtering af diverse faggrupper og har i forbindelse med disse undervisningsforløb fået en helt forrygende feedback.

Vi kan desuden mærke, at vi er blevet stadfæstet som en seriøs organisation, da vi er meget efterspurgt både hos journalister og politikere. Det har udmøntet sig i flere radiointerviews og artikler, hvor vi har fået mulighed for at sætte vores brugergruppers interesser på dagsordenen. Det gælder, som skrevet, også for politikere, der kan se gunsten i måden, vi omsætter vores klienters problemer til politiske mærkesager. Det skaber en respekt for vores arbejde, som vi er meget stolte af.

DSR Odense

Nogle af vores mange ildsjæle:

► **Marie Nyboe** er 25 år og er bachelor i antropologi.

Hun er i gang med kandidatuddannelsen i socialt arbejde på Aalborg Universitet, startede hos DSR i august 2011

► **Maria Bisgaard** er 25 år og er bachelor i antropologi.

Hun er i gang med kandidatuddannelsen i socialt arbejde på Aalborg Universitet, startede hos DSR i august 2011

